

Anja Siironen

**ERITYISNUORISOTYÖ KALAJOEN
ROVASTIKUNNASSA**

Opinnäytetyö

CENTRIA AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminta ja nuorisotyö

Syyskuu 2012

TIIVISTELMÄ

Yksikkö Humanistinen ja kasvatustieteiden yksikkö Ylivieskan yksikkö	Aika Syyskuu 2012	Tekijä/tekijät Anja Siironen
Koulutusohjelma Kansalaistoiminta ja nuorisotyö		
Työn nimi Erityisnuorisotyö Kalajoen rovastikunnassa		
Työn ohjaaja KT Reetta Leppälä	Sivumäärä 35+2	
Työelämäohjaaja erityisnuorisotyöohjaaja Taina Koivisto		
<p>Kalajoen rovastikunnan erityisnuorisotyön vaiheista ei ole tiettävästi tehty aiemmin kokoavaa tutkimusta. Päätin lähteä käsittelemään ko. aihetta opinnäytetyössäni rovastikuntamme erityisnuorisotyöohjaajan ehdotuksesta. Käsittelyni alla on erityisesti aika 1990-luvun alusta tähän päivään.</p> <p>Teoriaosassa olen käsitellyt sekä valtakunnallista erityisnuorisotyön strategiaa, että Kalajoen rovastikunnan erityisnuorisotyön strategiaa, joka on nimeltään <i>Tilkkutäkki-strategia</i>. Lisäksi olen nostanut esille erityisnuorisotyöhönkin keskeisesti liittyvän lastensuojelulain sekä uudistuneen nuorisolain. Uusi nuorisolaki astui voimaan maassamme vuonna 2011. Sen myötä monialaiset yhteistyöverkostot ja niiden merkitys nousivat tehostetusti esille myös Kalajoen rovastikunnan alueen seurakuntien nuorisotyössä.</p> <p>Olen teoriaosassani tuonut myös esille Kalajoen rovastikunnassakin aktiivisena toimivan Palveluoperaatio Saappaan. Olen käsitellyt Saappaan toimintaperiaatteita ja tavoitteita teoriaosassa valtakunnallisesta näkökulmasta. Tutkimuksessani olen pyrkinyt tuomaan ilmi myös Kalajoen rovastikunnan seurakunnissa toteutuvaa erityisnuorisotyötä. Seurakuntakohtaisen aineiston olen kerännyt kyselylomakkeella ja kahdella haastattelulla. Opinnäytetyöni on laadultaan kvalitatiivinen ja sen on hankkeistanut Kalajoen rovastikunta.</p>		

Asiasana

erityisnuorisotyö, Palveluoperaatio Saapas, vapaaehtoistyö, Kalajoen rovastikunta

ABSTRACT

CENTRIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES Humanities and Education, Ylivieska	Date September, 2012	Author Anja Siironen
Degree programme Civic Activity and Youth Work		
Name of thesis The special youth work in Kalajoki deaneary		
Instructor Ed.D Reetta Leppälä	Pages 35+2	
Supervisor The deaneary's special youth counsel Taina Koivisto		
<p>Presumably, the history of the special youth work in Kalajoki deanery has not been studied before. The deanery's special youth counsel suggested the topic, and I decided to address that issue in this thesis.</p> <p>In the teoretical part the focus was on the national special youth work strategy and Kalajoki deanery's special youth work strategy, which is called "<i>Patchwork-strategy</i>". In addition, the Child Welfare Act, as well as the renewed Youth Act were examined as they relate closely to special youth work. The new Youth Act came into the force in Finland in 2011. As a result, multiprofessional co-operation networks and their importance increased significantly also in Kalajoki deaneary's youth work.</p> <p>In the theoretical part, The Service Operation Saapas, was brought up. The operating principles of Saapas as well as its objectives from a nationwide perspective were examined. In this research, the aim was to bring out also the actual special youth work taking place in the parishes belonging to Kalajoki deanery. Data concerning each parish was collected by using a questionnaire. Data was also collected by two interviews. This thesis is a qualitative one and projected by Kalajoki deanery.</p>		
Key words special youth work, The Serviceoperation Saapas, voluntary work, Kalajoki deaneary		

ESIPUHE

Työni etenemisen ja onnistumisen kannalta ovat eri yhteistyötahot olleet merkittävässä asemassa. Toimiva vuorovaikutus korostuu erityisesti. Ilman tuki- ja yhteistyöverkostoa ei tämän työn tekeminen olisi ollut mahdollista.

Erityisen kiitokseni haluan antaa yhteistyöstä Kalajoen rovastikunnan seurakuntien nuorisotyöntekijöille. Heidän panoksensa tutkimukseni mahdollistamiseksi on ollut ehdottoman tärkeä. Lisäksi haluan kiittää Kaarina Autiota haastattelusta, ja antaa henkilökohtaisen kunnioitukseni hänen tekemälleen työlle Kalajoen rovastikunnan erityisnuorisotyön hyväksi. Haluan kiittää myös työelämänohjaajiani, Tanja Vähöjaa ja Taina Koivistoa, sekä työni ohjaavaa opettajaa Reetta Leppälää, joilta olen saanut apua ja tukea opinnäytetyöni teossa. Taina Koivistolle kuuluu myös kiitos tutkimukseni toisesta haastattelusta, sekä hänen ystävydestään. Perheeni ja kaikkien ystäväieni tuki ja kannustus ovat olleet korvaamattomia edellytyksiä tämän työn läpi viemiselle. Suuri kiitokseni kuuluu heille vankkumattomasta rinnalla kulkemisesta.

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
ESIPUHE
SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	1
2 ERITYISNUORISOTYÖ.....	3
2.1 Läsnaolon nuorisotyö – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon missio, visio ja strategia 2015.....	3
2.2 Tilkkutäkki – Kalajoen rovastikunnan erityisnuorisotyön strategia 2015	8
3 PALVELUOPERAATIO SAAPAS	11
3.1 Toimintaperiaatteet ja tavoitteet	12
3.2 Saapasryhmä, koulutus ja Palveluoperaatio Saappaan palvelut	12
4 TUTKIMUSONGELMAT JA TUTKIMUSMENETELMÄT.....	15
5 TUTKIMUKSEN TULOKSET	17
5.1 Kysely Kalajoen rovastikunnan seurakuntien nuorisotyönohjaajille.....	17
5.2 Kaarina Aution haastattelu.....	23
5.3 Kalajoen rovastikunnan erityisnuorisotyönohjaajan Taina Koiviston haastattelu	27
5.4 Tutkimuksen luotettavuus.....	30
6 POHDINTA.....	32
LÄHTEET.....	34

LIITTEET

1 JOHDANTO

Lasten ja nuorten henkisen pahoinvoinnin yleistyessä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon erityisnuorisotyö on jatkuvan paineen alla. Erityistä tukea tarvitsevia lapsia ja nuoria täytyisi auttaa monipuolisin tavoin, mutta samalla joissain seurakunnissa työntekijäresurssit eivät tähän työhön ole riittäviä. Varsinkin pienten, yhden työntekijän seurakuntien erityisnuorisotyö voi olla lähes mitätöntä, koska kaikkia työalueita ei yhden työntekijän työpanos voi täyttää. Kirkkomme monimuotoinen erityisnuorisotyö tarjoaa tärkeää apua erityistä tukea tarvitseville lapsille ja nuorille. Ilman tätä työtä nuorisomme pahoinvointi olisi räjähtänyt käsiin jo aikoja sitten.

Erityisnuorisotyön valtakunnallisina peruslähtökohtina toimivat kristillinen ihmiskäsitys, rakkauden kaksoiskäsky sekä lähetyskäsky. Tarkoitus on pyrkiä ehdottomaan lähimmäisen rakastamiseen, auttamiseen ja tukemiseen kristillisen kasvatuksen kautta. (Läsnäolon nuorisotyö 2008.) Näihin lähtökohtiin tukeutuen tehdään erityisnuorisotyötä myös Kalajoen rovastikunnan alueella. Tämän opinnäytetyön tutkimuksessa selvitettiin kyselyn avulla Kalajoen rovastikunnan seurakunnissa tapahtuvaa erityisnuorisotyötä, sen määrää ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Lisäksi tutkimukseen haastateltiin kahta merkittävää erityisnuorisotyöntekijää Kalajoen rovastikunnan alueella. Haastatteluissa pyrittiin tuomaan esille lähtökohtia ja perusteluita sille, miksi oli tärkeää, että Kalajoen rovastikunta sai seurakunnan erityisnuorisotyöstä vastaavien työntekijöiden lisäksi koko rovastikunnan yhteisen erityisnuorisotyöntekijän. Tutkimuksessa käytettiin kvalitatiivista menetelmää.

Opinnäytetyöni aihe nousi aluksi omasta kiinnostuksestani erityisesti Kalajoen rovastikunnan seurakuntien erityisnuorisotyötä kohtaan. Aihe sai lopullisen muotonsa rovastikuntamme erityisnuorisotyönohjaajan Taina Koiviston ideasta

käsitellä sitä, mistä alueemme erityisnuorisotyössä lähdettiin liikkeelle ja mihin on tultu. Tällaista tutkimusta ei tietävästi ole vielä tehty Kalajoen rovastikunnan alueesta. Tämän vuoksi työni tärkeys on vähintäänkin korostuneessa asemassa. Työn hankkeistajana toimi Kalajoen rovastikunta.

Olen halunnut nostaa työssäni esille erilaisia toimintamuotoja ja niiden mahdollisuuksia Kalajoen rovastikunnan seurakuntien erityisnuorisotyössä. Tälle työlle on ollut ehdotonta avata ja tarkkailla erityisnuorisotyön käsittettä ja sen sisältämiä toimintamuotoja omassa teorialuvussa. Teoriaosan toinen luku käsittelee Kalajoen rovastikunnan erityisnuorisotyön merkittävimpiä toimintamuotoja, ja siksi olen valinnut sen tarkemman esittelyn aiheelliseksi. Rovastikunnassamme jo toteutuvat työmuodot ovat tärkeässä asemassa. Niiden kehittäminen mahdollistaa laadukkaan tuen ja avunannon erityistä tukea tarvitseville.

2 ERITYISNUORISOTYÖ

Erityisnuorisotyö on ollut osa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien nuorisotyötä vuodesta 1968. Kirkon tutkimuskeskuksen tekemä nelivuotiskertomuksen mukaan erityisnuorisotyötä toteutettiin vuonna 2007 joka toisessa seurakunnassa. (Kirkon tutkimuskeskus 2008, 149-150.) Evankelis-luterilaisen kirkon erityisnuorisotyö on diakonista nuorisotyötä, jonka painopisteet ovat etsivässä, kohtaavassa ja läsnäolevassa työssä. Perustana erityisnuorisotyölle on evankelis-luterilainen ihmiskäsitys ja ajatus siitä, että kaikki ihmiset ovat yhtä tärkeitä ja arvokkaita Jumalan luomina. Tämän ihmiskäsityksen kautta erityisnuorisotyön perustehtävänä on ehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä, sekä auttaa ja tukea syrjäytymässä olevia ja jo vaikeuksiin joutuneita. Tehtävänä on kohdata avun tarpeessa oleva lapsi tai nuori ja ottaa huomioon koko hänen elämänsä, sekä tukea häntä hyväksymään itsensä ja kunnioittamaan muita. Syrjäytymisen ehkäisyssä pyritään kiinnittämään huomiota lapsen tai nuoren mahdollisuuksiin toimia oman ikäisistensä kanssa, kuten esimerkiksi harrastustoiminnassa, koulumaailmassa ja tulevassa tai jo olemassa olevassa työelämässä. Syrjäytyneiden lasten ja nuorten parissa tehtävässä työssä pääosassa ovat onnistumisen kokemusten tuottaminen ja korjaavien toimenpiteiden käyttäminen. (Alstela 1994, 27.)

2.1 Läsnäolon nuorisotyö – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon missio, visio ja strategia 2015

Kirkkohallitus hyväksyi Suomen evankelis-luterilaisen kirkon erityisnuorisotyön missio, visio ja strategia 2015, *Läsnäolon nuorisotyön* 27.2.2007. Sen on tarkoitus

toimia pohjana seurakuntien oman erityisnuorisotyön strategian laatimisessa, sekä olla tukena ja apuna seurakuntien työyhteisöille erityisen tuen tarpeen kartoittamisessa ja tuen tarpeessa olevien parissa työskenneltäessä. Läsnaolon nuorisotyö-strategiassa määritellään ev.lut. kirkkomme erityisnuorisotyön missio, visio ja strategiset linjaukset. Lähetyskäskyyn (Matt. 28:18-20) ja rakkauden kaksoiskäskyyn (Matt. 22:29) perustuen erityisnuorisotyö kohtaa ihmisiä ilman ehtoja. Tausta, perhesuhteet tai yhteiskunnallinen asema eivät siis määritä sitä, kenelle tukea ja apua kirkon erityisnuorisotyössä annetaan.

Erityisnuorisotyössä toteutuu läsnäolon kirkon visioon sitoutunut kristillinen kasvatustyö ja läsnäolon nuoriostyö ahdistuneiden, kärsivien sekä varattomien lasten, nuorten ja perheiden rinnalla kulkijana sekä tukijana heidän arjessaan. (Läsnaolon nuorisotyö 2007, 6.)

Läsnaolon nuorisotyö-strategia tarjoaa laaja-alaisen ja tärkeän avun seurakuntien erityisnuorisotyölle ja seurakunnan oman strategian luomiselle. Se kokoaa yhteen erilaisia erityisnuorisotyön toteutusmalleja ja on senkin vuoksi äärimmäisen tärkeä työ- ja apuväline seurakuntien erityisnuorisotyölle. Toteutusmalleina tässä strategiassa ovat etsivätyö, Saapas, yksilötyöskentely, pienryhmätoiminta, vankila- ja kriminaalityö, erityisvarhaisnuorisotyö ja kohdennettu perhetyö, erityisnuorisotyön koulutyö sekä vapaaehtoistoiminta (Läsnaolon nuorisotyö 2007, 9-13). Näiden toteutusmallien lisäksi seurakunta voi lisätä omaan strategiaansa muita tarkoituksenmukaisia toteutusmalleja.

Etsivätyö ja Saapas tarjoavat välitöntä kontaktia aikuisiin, sillä pääasiallisesti työ on jalkautumista nuorten keskuuteen. Etsivässä työssä ja Saappaan työssä korostuvat läsnäolon ja kuulemisen merkitys. Luottamuksen ja turvallisuuden luomisessa työntekijän tai vapaaehtoisen on tärkeä olla läsnä ja tietyllä tasolla myötäelää lapsen tai nuoren kokemusta ja maailmaa kyetäkseen ymmärtämään ja

olemaan luotettava ja turvallinen aikuinen hänen elämässään. Tärkeää on kuunnella, mutta myös todella kuulla nuorta. Työ on intensiivistä keskustelua nuoren ja aikuisen välillä, jonka tarkoituksena on löytää nuorta ja hänen elämäntilannettaan hyödyttävät toiminta- ja käyttäytymismallit (Läsnäolon nuorisotyö 2007, 9-10).

Erityisnuorisotyön painopiste on yksilötyössä. Nuoreen suunnatut tukitoimet ovat pääsääntöisesti kolmannen sektorin I. vapaaehtoissektorin toimintoja. Yksilötyössä keskittyminen nuoreen ja hänen tilanteeseensa on kokonaisvaltaista. (Läsnäolon nuorisotyö 2007, 10.) Nuorta voidaan ohjata esimerkiksi erilaisiin pienryhmätoimintoihin, harrastusryhmiin tai tukihenkilötoiminnan piiriin. Nämä toiminnot ovat usein vapaaehtoissektorin toimintoja, josta tulen kertomaan lisää hieman myöhemmässä vaiheessa.

Pienryhmätoiminnassa lapsi tai nuori pyritään tuomaan yhteisen tekemisen pariin. Ryhmät ovat pääsääntöisesti tietylle joukolle tehtyjä, ja juuri tekeminen on muotoutunut usein ryhmien toiminnaksi. Käsittelyn alla ovat nuorten omat kysymykset. (Läsnäolon nuorisotyö 2007, 10.) Pienryhmä toiminnassa näen merkittävänä tarkoituksen ja pyrkimyksen tuoda yhteen nuoria yhteisen tekemisen pariin. Lapselle ja nuorelle on tärkeää päästä osaksi ryhmää. Tekemisen kautta voidaan luoda onnistumisen kokemuksia, jotka puolestaan vahvistavat itsetunnon kehittymistä. Samassa tilanteessa olevien nuorten kokoaminen yhteen pieneksi ryhmäksi voi myös saada lapsen tai nuoren ymmärtämään, ettei hän ole yksin. Pienryhmätoiminnassa voidaan tarkastella siis myös vertaistuen merkitystä nuoren elämässä.

Erityisnuorisotyön kriminaaliryhmien yksi osa on vankilatyö. Tässä toimintamuodossa pyritään keskustelemaan vankilassa olevan nuoren kanssa

elämästä ja sen haasteista vankilan ulkopuolella vankeusrangaistuksen päätyttyä. Tarkoituksena on luoda toivoa paremmasta elämästä vankeuden jälkeen ja olla nuoren tukijana ja kuuntelijana siviilissä. (Läsnäolon nuorisotyö 2007, 11.) Tällainen toiminta voi vahvistaa nuoren käsitystä siitä, että hän on hyväksytty ja arvokas ihmisenä tuomiostaan huolimatta. Tukevan työn tärkeys korostuu mielestäni äärimmäisesti siviilissä, jotta mahdollisuus aloittaa ja pysyä kiinni ns. paremmassa elämässä olisi helpompaa. Toisinaan tarvitaan suuriakin muutoksia vankilaa edeltäneeseen elämään nähden. Muutokset eivät ole aina helppoja ja aiemman siviilielämän totuttujen kaavojen rikkominen ja unohtaminen eivät välttämättä onnistu lainkaan ilman nuorta tukevaa/tukevia ihmistä/ihmisiä.

Erityisvarhaisnuorisotyössä korostuu koulun kanssa tehtävä yhteistyö sekä välttämätön työ lapsen perheen kanssa. Tässä toimintamuodossa korostuu erityisesti myös lastensuojelulain asettamat velvoitteet työntekijää kohtaan. (Läsnäolon nuorisotyö 2007, 11.) Edelliseen kirkon nelivuotiskertomukseen (v. 2000-2003) nähden erityisnuorisotyöntekijöiden tekemät lastensuojeluilmoitukset kaksinkertaistuivat vuosien 2004 – 2007 aikana (Kirkon tutkimuskeskus 2008, 150). Kohdennetussa perhetyössä on puolestaan kyse koko perheen tukemisesta, jossa huomio kiinnittyy erityisesti perheen aikuisten tukemiseen. Aikuista pyritään tukemaan lapsen tai nuoren kasvatuksessa esimerkiksi työllisyystilanteiden epäsuotuisissa muutoksissa, jotka vaikuttavat välittömästi lapsen turvallisuuteen ja elämän tasapainoisuuteen. (Läsnäolon nuorisotyö 2007, 11-12.) Yllättävät muutokset vaikuttavat koko perheeseen ja lapset aistivat myös perheen aikuisten ahdingon vaikeissa tilanteissa. Lapsen välittömästi vaikuttavat esimerkiksi perheen taloudellinen ahdinko, vanhempien mielenterveyden sairaudet tai perhesuhdemuutokset. Tällaisissa tilanteissa, tai pahimmillaan tällaisten tilanteiden yhdistyessä, tarvitaan pitkäjänteistä verkostoitunutta työtä.

Koulutyö on erityisissä vaikeuksissa olevien koululaisten tukemista. Työ pyrkii auttamaan ja tukemaan nuorta ja koulua, jotta peruskoulu tulisi suoritetuksi. Nuorta kannustetaan myös hakeutumaan peruskoulun jälkeiseen jatkokoulutuspaikkaan. Työ voi olla myös esim. pienryhmissä tai yksityisopetuksessa olevien nuorten tukemista, ryhmäyttämisen tukemista tai työilmapiirin parantamista. (Läsnäolon nuorisotyö 2007, 12.) Useiden kuntien yläasteilla onkin otettu käyttöön 7. luokkalaisten ryhmäyttämiset osaksi toimivan ryhmän ja ryhmähengen luomista. Tällainen toiminta voi auttaa myös kartoittamaan erilaiset oppijat, mikä puolestaan voi olla avuksi sekä koulussa tehtävää työtä että tulevaa rippikoulua ajatellen.

Vapaaehtoistyön asema on varmasti useissa kunnissa korvaamattoman tärkeää. Ilman vapaaehtoistoimintaa ei toiminta voisi pysyä yhtä monimuotoisena kuin se tällä hetkellä on. Tähän kolmannen sektorin toimintaan on syytä panostaa monipuolisen toiminnan takaamiseksi. Vapaaehtoisten kouluttaminen ja heistä huolehtiminen on heidän jaksamisensa kannalta erittäin tärkeää. Käsitykseni mukaan eri vapaaehtoisille tarjottavat koulutukset ovat monipuolisia ja tarjoavat hyvät edellytykset toimia. Koulutuksen on oltava perusteellista ja valmiuksia antavaa, jotta erityisen tuen piiriin kuuluvat hyötyisivät mahdollisimman tehokkaasti vapaaehtoisten tarjoamasta palvelusta. Koulutuksessa on kuitenkin varottava liiallista kouluttamista, jottei vapaaehtoinen koe olevansa ylikuormitettu. Myös riittävän vakuutusturvan ja työssä jaksamisen huomioiminen vapaaehtoistyössä on erityisnuorisotyönohjaajan tärkeitä tehtäviä.

2.2 Tilkkutäkki – Kalajoen rovastikunnan erityisnuorisotyön strategia 2015

Kalajoen rovastikunnan strategiatyöryhmä kehitti vuonna 2007 oman rovastikunnallisen erityisnuorisotyön strategian, jonka nimeksi tuli Tilkkutäkki – Kalajoen rovastikunnan erityisnuorisotyön strategia 2015. Se pohjautuu valtakunnalliseen Läsnaolon nuorisotyö-strategiaan pyrkien palvelemaan ja tukemaan Kalajoen rovastikunnan seurakuntien erityisnuorisotyötä. Niin kuin Läsnaolon nuorisotyö-strategiassakin, ovat Tilkkutäkki-strategiassa työtä tekevät Kristuksen tehtävään lähettämiä (Matt. 28:18-20) ja rakastamaan velvoitettuja (Matt. 7:12) toimijoita (Tilkkutäkki 2007, 4). Tilkkutäkin visio noudattaa valtakunnallisen strategian linjaa. Jokaisen tulee voida kokea itsensä rakastetuksi ja arvokkaaksi sekä Jumalan luomaksi ja lunastamaksi.

Keskeisinä menetelminä tavoitteena olevan tilan saavuttamiseksi työryhmä kirjasi seuraavat menettelytavat:

- välineetön välittäminen
- läsnäolo
- yhteistyö
- nuorisokulttuurin jäljillä pysyminen. (Tilkkutäkki 2007, 4.)

Työryhmä painottaa strategiassaan virtuaalimaailmassa tehtävän erityisnuorisotyön merkitystä ja läsnäoloa siellä, missä nuoret ovat (Tilkkutäkki 2007, 4). Nykyisin sosiaalista mediaa käyttää valtaosa lapsista ja nuorista. Lasten ja nuorten elämässä internetillä on korostunut rooli esim. yhteyksien ylläpitämisessä. Rohkenen väittää, että nykyisin suurin osa erityisesti nuorten

välisestä viestinnästä tapahtuu sosiaalisen median välityksellä. Nuorten tavoitettavuuteen on siis aiheellistakin panostaa tällä alueella.

Toimintamalleiksi työryhmä on kirjannut Läsnäolon nuorisotyö-strategian määrittämien toimintamallien (etsivä työ ja Saapas, yksilötyöskentely, pienryhmätoiminta, vankila- ja kriminaalityö, erityisvarhaisnuorisotyö ja kohdennettu perhetyö, erityisnuorisotyön koulutyö ja vapaaehtoistoiminta) lisäksi kriisityön ja ehkäisevän päihdetyön. Kriisityö voidaan ajatella ennaltaehkäisevän työn muodoksi, jossa erityisnuorisotyöntekijä on toimimassa eheyttäjänä. Hän pyrkii auttamaan nuorta tai saattamaan nuoren tarvittavan avun piiriin niin, että sosiaalitoimen palveluilta voitaisiin välttyä (Tilkkutäkki 2007, 6).

Sosiaali- ja terveysministeriön teettämä vuoden 2011 Nuorten terveystapatutkimus 12 - 18-vuotiaille osoittaa, että esimerkiksi tupakointikokeilut ovat vähentyneet jatkuvasti edellä mainituissa ikäryhmissä vuosina 1977 – 2011. Humalahakuinen juominen väheni viime vuosina 14 – 16-vuotiaiden keskuudessa huumeille altistumisen lisääntyttyä vuosien 2009 – 2010 aikana. (Nuorten terveystapatutkimus 2011.) Ehkäisevän päihdetyön tärkeyttä ei tule unohtaa, sillä se pyrkii edistämään päihteetöntä elämäntapaa sekä vähentämään ja ehkäisemään päihdehaittoja (THL 2012). Nuorten päihdekokeilut eivät varmasti tule loppumaan ja siksi nuorten päihdekäyttämiseen ja sen kehittymiseen on syytä kiinnittää huomiota ehkäisevän päihdetyön kehittämiseksi myös Kalajoen rovastikunnassa.

Strategian kirjoitushetkellä Kalajoen rovastikunnan erityisnuorisotyö eli murrosvaiheessa. Vuodesta 1998 vuoden 2008 syksyyn saakka Kalajoen rovastikunnalla oli yhteinen osa-aikainen työntekijä erityisnuorisotyössä.

Vuodesta 2008 lähtien virka on ollut kokoaikainen (Nygård 2008). Strategiatyöryhmä on kirjannut tämän päivän haasteiksi alueellisen ja paikallistason yhtenäiset toimintalinjat. Näitä linjoja on tukemassa rovastikunnan yhteinen erityisnuorisotyönohjaaja, jonka tehtävänä on tukea ja ohjata seurakuntien työntekijöiden toteuttamaa erityisnuorisotyötä paikallistasolla. Lisäksi yhteinen erityisnuorisotyönohjaaja pyrkii koordinoimaan toimintaa alueellisesti kaikissa seurakunnissa seurakuntien työntekijöiden kanssa. (Tilkkutäkki 2007.) Yhteistyön merkitys on korostuneessa roolissa ja yhteisten linjojen toteutumiseksi yhteisen työntekijän olemassa olo on mielestäni toimivaa ja tarpeellista.

3 PALVELUOPERAATIO SAAPAS

Saapastoiminta on ollut Kalajoen rovastikunnan pääasiallinen erityisnuorisotyön muoto jo pitkään. Valtakunnallisestikin Saappaan toiminta on ollut työmuotona jo yli 40 vuoden ajan (Nuorten keskus 2012). Sen tarjoama palvelu on tavoittanut useita nuoria näiden vuosien aikana tarjoten turvallista aikuiskontaktia ja välittämistä. Viimeisimmän nelivuotiskertomuksen mukaan Saapastoiminnan osuus koko maan seurakuntien tekemästä erityisnuorisotyöstä oli 12 % (Kirkon tutkimuskeskus 2008, 150).

Saapastoiminta on saanut alkunsa keväällä 1972 Keimolan moottoriurheiluradalla järjestetystä kolmipäiväisestä rock-tapahtumasta. Joukko Helsingin ja Vantaan seurakuntien nuorisotyöntekijöitä pelkäsivät runsasta alkoholin käyttöä ja huumeiden levitystä huvialueella, joten he päättivät toteuttaa tapahtumassa operaation festivaalitoiminta -nimellä. Työntekijöiden pelko päihteiden käytöstä osoittautui todelliseksi ja toteutuneen operaation myötä festivaalitoiminta alkoi yleistyä, ensin Etelä-Suomen seurakunnissa. Vuonna 1975 festivaalitoiminta nimi muuttui Palveluoperaatio Saappaaksi. Tähänastinen työ oli ollut vain kesäajan toimintaa, mutta vuonna 1975 Palveluoperaatio Saappaan työstä tuli ympärivuotista toimintaa. Hyvin koulutettu toimijaryhmä ja toiminnan ympärivuotistaminen ymmärrettiin pian jatkuvan toiminnan elinehdoksi. Hiljalleen Palveluoperaatio Saappaasta muodostui valtakunnallisesti erittäin merkittävä seurakunnan nuorten aikuisten toimintamuoto. (Alstela 1994, 8-9.)

Vuosikymmenten aikana Palveluoperaatio Saappaan toiminta on kehittynyt kesän festivaalitoiminnasta merkittäväksi etsivän nuorisotyön muodoksi tapahtumissa, joissa nuoret kokoontuvat. Saappaan järjestämä avustajakoulutus mahdollistavat toiminnan jatkuvuuden ja vastaavien työntekijöiden säännölliset kokoukset

takaavat valtakunnallisesti yhteisten toimintaperiaatteiden vahvistamisen. Koulutusohjelman tavoitteena on taata koulutetulle vapaaehtoiselle toimintavalmiudet nuorten tukemiseen ja oman toiminnan kehittämiseen ja kehittymiseen. (Hyvén, Oksanen, Pesonen, Rissanen, Savolainen, Toikkari 2001, 6-8.)

3.1 Toimintaperiaatteet ja tavoitteet

Palveluoperaatio Saappaan tarjoama toiminta on evankelis-luterilaisten seurakuntien tarjoamaa auttamis- ja sielunhoitotyötä, joka on kohdistettu ensisijaisesti alle 18-vuotiaisiin nuoriin. Toimintaa toteuttavat täysi-ikäiset koulutetut vapaaehtoiset, ja siitä vastaa ja ohjaa seurakunnan nimeämä henkilö tai henkilöt. Vapaaehtoisuuden lisäksi ryhmät toimivat luottamuksen ja avoimuuden periaatteilla, sekä jokamiehen oikeuksiin ja -velvollisuuksiin perustuen. Yksi Saappaan keskeisistä tavoitteista on toimia aktiivisesti nuorten parissa heidän suosimissaan oleskelu- ja kokoontumispaikoissa ja erilaisissa nuorten suurkokoontumisissa. (Hyvén ym. 2001, 81.) Aktiivinen nuorten kohtaaminen on perusta luottamuksen luomiselle; Nuori saa kokea, että aikuinen on kentällä juuri hänen vuokseen ja hänen tarpeitaan varten.

3.2 Saapasryhmä, koulutus ja Palveluoperaatio Saappaan palvelut

Yksi ja tärkein toiminnan perusteista on vapaaehtoisuus ja vapaaehtoisiksi koulutettujen täysi-ikäisten saapaslaisten ryhmät. Vapaaehtoisuus ei sido ainoastaan vapaaehtoisia: vapaaehtoisuus koskee myös asiakasta, eikä ketään pakoteta ottamaan vastaan Saappaan tarjoamia palveluita.

Ilman vapaaehtoisten toimintaa ei Saappaalla voisi olla niin monipuolista toimintaa kuin sillä tällä hetkellä valtakunnallisesti on. Toiminta on täysin riippuvaista vapaaehtoisista toimijoista, ja siksi vapaaehtoisista ja heidän voimavaroistaan huolehtiminen on äärimmäisen tärkeää työn jatkuvuuden kannalta. Myös vapaaehtoisen itsensä on tärkeää tunnistaa oma kyvykkyytensä ja omat rajansa. Vapaaehtoisuus sitoo myös tässä asiassa: Mitään sellaista ei tarvitse tehdä, joka ylittää vapaaehtoisen omat kyvyt ja voimavarat. (Alstela 1994.)

Koulutuksessa vapaaehtoinen saa perusvalmiudet nuorten kohtaamiseen ja siihen liittyviin kriisikäyttäytymisen tunnistamiseen, sielunhoitoon, nuorisohuollollisiin valmiuksiin ja ensiaputaitoihin. Saappaan toiminta on nuorten kohtaamista ja tukemista, sekä nuoren auttamista. Mikäli Saappaan keinot auttaa eivät ole riittäviä suhteessa nuoren tarpeeseen, on saapaslaisilla valmiuksia olla ohjaamassa nuorta muiden auttavien palveluiden piiriin. (Alstela 1994.) Koulutuksessakin on otettava huomioon vapaaehtoisuuden näkökulma. Tarkoitus on kouluttaa vapaaehtoisia toimijoiksi, jotka tekevät Saapastyötä muun elämänsä ohella. Itse työ nuorten parissa on parhain tapa oppia erilaisia koulutuksessa omaksuttuja taitoja ja valmiuksia.

Toimintaa toteutetaan katupartiointina nuorten suosimissa oleskelu- ja ajanviettopaikoissa, sekä festivaalityönä partioimalla ja päivystämällä nuorten suuremmissa kokoontumisissa. Palveluoperaatio Saappaan palveluihin kuuluvat sielunhoidollinen toiminta, nuorisohuollollinen toiminta, lepopaikan tarjoaminen, ja kuljetus mahdollisuuksien mukaan. Saapaspartiot kohtaavat nuoria toiminta-alueella aktiivisesti. He pyrkivät antamaan nuorelle mahdollisuuden luottamukselliseen keskusteluun, sielunhoidolliseen toimintaan. Nuorisohuollollinen toiminta käsittää toiminta-alueella olevan palvelupisteen, jota

voidaan käyttää esimerkiksi kontakti-, lepo- tai selviämis- ja ensiapupaikkana. Palvelupisteelle voi hakeutua turvattomassa tilassa oleva nuori, tai hänet voidaan partioiden toimesta myös tuoda pisteelle. Auttaminen on kulloinkin yksilöllistä ja tarkoituksenmukaisinta. Mahdollisuuksien mukaan nuorelle pyritään tarjoamaan myös mahdollisuus lepopaikkaan, sekä kuljetus kotiin tai muuhun turvalliseen paikkaan, mikäli hän ei itse ole kykenevä huolehtimaan itsestään. (Hyvén ym. 2001.)

4 TUTKIMUSONGELMAT JA TUTKIMUSMENETELMÄT

Tässä luvussa tuon esille tutkimusongelmat ja kerron menetelmistä tutkimusongelmien ratkaisemiseksi. Tutkimukseni aihe nousi jo johdannossa ilmi tulleesta Kalajoen rovastikunnan erityisnuorisotyönohjaajan ehdotuksesta tarkastella alueemme erityisnuorisotyön vaiheita. Kalajoen rovastikunnan erityisnuorisotyö on ollut muutoksen alla erityisesti viimeisen kahden vuosikymmenen aikana. Näiden vaiheiden sekä toteutuvan erityisnuorisotyön alustava kokoaminen samoihin kansiin on tiettävästi ensimmäinen laatuaan.

Tutkimusongelmat ovat seuraavat:

1. Mikä on erityisnuorisotyön merkitys ja näkyvyys Kalajoen rovastikunnan alueella nykyään?
2. Mitkä ovat erityisnuorisotyön haasteet Kalajoen rovastikunnassa?
3. Millainen on erityisnuorisotyön toimintamuotojen kehittämistarve tulevaisuudessa?
4. Miten nuorisolakiuudistus näkyy Kalajoen rovastikunnan seurakuntien erityisnuorisotyössä?

Tämä tutkimus on toteutettu Kalajoen rovastikunnan hankkeistamana opinnäytetyönä. Tutkimusmetodina on käytetty kvalitatiivista menetelmää, eli laadullista tutkimusstrategiaa. Kvalitatiivisella menetelmällä pyritään ymmärtämään ilmiön laatua, sen merkityksiä ja ominaisuuksia (Jyväskylän yliopisto 2012). Tutkimus on toteutettu kaksiosaisena, jossa ensimmäisenä laadin ja lähetin kyselyn Kalajoen rovastikunnan 11:een seurakuntaan. Toisessa osassa haastattelin alueemme Saapastoiminnan ja erityisnuorisotyön kehittymisen

kannalta merkittävää henkilöä, Kaarina Autiota, sekä Kalajoen rovastikunnan tämänhetkistä erityisnuorisotyönohjaajaa Taina Koivistoa. Autiota haastattelin kasvotusten ja kirjoittamalla hänen antamansa vastaukset muistiin käsin. Koiviston haastattelun toteutin puhelinhaastatteluna. Valitsin tutkimusmenetelmiksi kyselyn ja haastattelun vastatakseni tutkimusongelmiin ja saadakseni mahdollisimman kattavan näyn rovastikuntamme erityisnuorisotyöstä. Koska tutkimuksen vastaajajoukko oli varsin pieni, koin kvalitatiivisen menetelmän soveltuvaksi tutkimukseeni. Laadullisuuden ja yksityiskohtaisen tiedon hankkiminen oli mielestäni aiheen ja tutkimusongelmien kannalta oikea valinta.

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tässä luvussa kerron tutkimukseni tuloksista samalla analysoiden niitä osittain kirjallisuuslähteiden ja osittain omien ajatusteni pohjalta. Kyselyn laadin tutkimusongelmien pohjalta sekä vastaamaan työelämäohjaajieni esittämiä toiveita ja ajatuksia. Haastatteluiden kysymyksissä olen pyrkinyt noudattamaan kyselylomakkeen kanssa yhteneväistä linjaa. Haastatteluiden tarkoituksena on ollut vastata tutkimusongelmiin yhdessä kyselyn kanssa. Kyselylomake löytyy työni loppuosasta kohdasta LIITTEET.

5.1 Kysely Kalajoen rovastikunnan seurakuntien nuorisotyöohjaajille

Kyselyssä (LIITE 2) on yhteensä kahdeksan kysymystä ja lähetin sen seurakuntien nuorisotyöohjaajille Word-tiedostona sähköpostitse. Laadin opinnäytetyötäni esittelevän kirjeen ja kyselylomakkeen ensimmäiset versiot huhtikuussa 2012, joista pyysin mielipidettä opinnäytetyön ohjaavalta opettajalta. Hänen antamiensa parannusehdotusten avulla laadin kirjeen ja kyselyn lopullisen muodon, jotka hyväksyin työelämäohjaajallani. Tämän jälkeen lähetin ne sähköpostitse huhtikuun puolivälissä. Vastausaika kyselyyn oli toukokuun loppuun saakka. Jouduin kuitenkin lähettämään kyselyn (LIITE 1) uudelleen seurakuntiin ja lisäämään vastausajan pituutta, sillä toukokuun eräpäivään mennessä en ollut saanut kuin yhden seurakunnan vastaukset. Siirtämällä eräpäivän kesäkuun loppuun sain vastauksia yhteensä seitsemästä seurakunnasta. Vastausmääräksi muodostui seitsemän (7) vastausta 11:stä ja vastausprosentiksi 64 %.

Neljä (4) seurakuntaa seitsemästä ilmoitti erityisnuorisotyön tarpeen pysyneen ennallaan seurakunnassaan viimeisen viiden vuoden aikana. Kahdessa (2)

vastauksessa tarpeen arvioitiin puolestaan kasvaneen, yhdessä (1) tähän ei osattu vastata. Yksikään vastaaja ei kokenut tarpeen vähentyneen, mikä voidaan tulkita niin, että erityisnuorisotyöllä on tarvetta ja perusteltu paikkansa evankelis-luterilaisten seurakuntiemme työkentällä. Niissä seurakunnissa, joissa tarpeen koettiin lisääntyneen, vastaajat ilmoittivat syiksi nuorten pahoinvoinnin lisääntymisen (1 kpl), lasten ja lapsiperheiden tarvitseman tuen lisääntymisen (1 kpl), opiskelijamäärien kasvun alueella (1 kpl) sekä nousseen huostaanottojen määrän (1 kpl). Myös toisen seurakunnan vastaaja ilmoitti huostaanottojen määrän nousseen, mutta tarpeen nähtiin pysyneen samana. Yhdeksi erityisnuorisotyön tarpeeseen vaikuttavaksi tekijäksi ilmoitettiin vanhempien työttömyys. Myös harrastuksettomuus nostettiin osatekijäksi yhdessä vastauksessa.

Kolmannessa kohdassa vastaajaa pyydettiin selvittämään seurakunnan tarjoamia erityisnuorisotyön muotoja. Rovastikunnallinen Saapastoiminta (sis. koulutuksen) nousi esille neljässä (4) vastauksessa. Tulosta voidaan lukea niin, että Saapastoiminta on edelleen merkittävä toimintamuoto rovastikuntamme alueella. Rovastikunnallinen Tekstaritupu-päivystys alakoulun 5. – 6.-luokkalaisille tuli myös esiin yhdessä vastauksessa. Koska ko. toiminta on koko rovastikunnan kattavaa toimintaa, voidaan se lukea kaikkien 11:n seurakunnan erityisnuorisotyön muodoksi (myös niiden seurakuntien, joista kyselyyn ei vastattu lainkaan). Muita vastaajien ilmoittamia toimintamuotoja oli yhteensä 21 erilaista. Seuraavia toimintamuotoja ilmoitettiin olevan useammassa kuin yhdessä seurakunnassa:

- Saapastoiminta
- Yö-kahvila
- Yläkouluikäisten koulupäivystykset
- Pienryhmätoiminta

- Moniammatilliset yhteistyöryhmät

Vastausten perusteella osassa seurakuntia erityisnuorisotyö vastaa jo jollain muotoa nuorisolain uudistuksessa määriteltyihin seikkoihin (Nuorisolakiuudistus 2010). Kahdessa (2) vastauksessa ilmoitettiin, ettei seurakunta itsessään toteuta varsinaisesti erityisnuorisotyötä. Toisessa vastauksessa tätä perusteltiin seuraavasti:

"X seurakunnassa ei ole varsinaisesti erityisnuorisotyötä vaan tilanteet kohdataan ja hoidetaan jokapäiväisen nuorisotyön puitteissa. Lapsi- ja nuorisotyömme kohtelee kaikkia toimintaan osallistuvia samalla tavalla, jolloin myös ns "erityisnuoret" ovat samalla viivalla muiden kanssa. Tästä on koettu hyviä kokemuksia. Luonnollisesti tämä aiheuttaa joskus myös ongelmia. Pääasiallinen syy siihen ettei seurakunnassamme tehdä suoranaista erityisnuorisotyötä on työntekijäresurssien pula. Aika ei yksinkertaisesti riitä." (Vastaaaja 6)

Myös toisen vastauksen perusteluna ilmoitettiin työntekijäresurssien pula. Toisaalta oltiin sitä mieltä, että toiminnan laatu ja määrä vastaavat tarpeeseen käytettävissä oleviin resursseihin nähden. Tämä mielestäni osoittaa, että rovastikunnan yhteistä erityisnuorisotyöntekijää tarvitaan todella tukemaan nyt erityisesti näiden kahden seurakunnan erityisnuorisotyötä. Yhteisen erityisnuorisotyöntekijän työpanosta voisi olla aiheellista käyttää erityisesti näissä seurakunnissa. Työntekijäresurssien pula nousi esille yhteensä kolmessa (3) vastauksessa kun kysyttiin, mitkä tekijät estävät/rajoittavat toimintaa. Tämä osoittaa mielestäni sen, että tarve erityisnuorisotyön muodoille on lisääntymässä työntekijäresursseihin nähden, sillä yhteisen työntekijänkin työpanoksesta huolimatta resursseja ei koeta riittäviksi. Lisääntyneet työtehtävät ilmoitettiin toiminnan estäväksi tekijäksi yhdessä (1) vastauksessa, ja vapaaehtoisten saapaslaisten puutos yhdessä (1).

Toiminnan mahdollistajina koettiin seuraavat seikat (sulkeisiin on merkitty, kuinka monessa vastauksessa ko. asia mainittiin):

- Seurakunnan määrärahat (1)
- Kasvatuspuolen työntekijöiden valmiudet erityisnuorten kohtaamiseen jokapäiväisessä työssä (1)
- Laaja yhteistyöverkosto (1)
- Hyvät tilat (1)
- Työntekijä aina paikalla yökahvilassa (1)
- Täysi-ikäisten vapaaehtoisten apu (1)
- Moniammatillinen yhteistyö (1)
- Yhteisen erityisnuorisotyönohjaajan työpanos ja tuki (1)

Erityisnuorisotyö koettiin kaikissa (7 kpl) vastauksissa tärkeäksi toteuttaa. Myös seurakunnat työntekijät (2 kpl), jotka ilmoittivat varsinaisen erityisnuorisotyön toteutumisen puuttumisen seurakunnassaan, kokivat kuitenkin työn toteuttamisen tärkeäksi.

Yhdessä (1) vastauksessa koettiin seurakunnan nykyisten työmuotojen olevan hyviä ja riittäviä myös tulevaisuudessa. Yhdessä (1) vastauksessa puolestaan koettiin tarpeelliseksi nykyisten työmuotojen säilyttämisen ja kehittämisen nuorisoläheisemmäksi. Toiveita tulevaisuuden työmuodoiksi oli suhteellisen paljon, keskimäärin 2/seurakunta. Edellä mainittujen työmuotojen lisäksi vastaajat ilmoittivat seuraavia toiveita tulevaisuudessa (jokainen kohta mainittiin aina vain yhdessä vastauksessa):

- Aktiivinen Saapas-vapaaehtoisten ryhmä
- Ent:n esittelyä oppilaitoksissa ja rekrytointi

- Katupäivystyksiin osallistuminen
- Erityisriippikoulun mahdollisuuden kartoittaminen
- Henkilön seurakuntaan, joka paneutuu asiaan ja tekee yhteistyötä alueen muiden toimijoiden kanssa
- Kokoavaa avointa toimintaa, joka tavoittaisi mahd. paljon nuoria
- Työntekijäresurssien lisäämistä nuorten henkilökohtaiseen kohtaamiseen
- Vapaaehtoisten aikuisten vetämät kerhot
- Työpajatoiminta
- Toiminnan kehittäminen yhä enemmän koko perhettä tukevaksi
- Erityisesti opiskelijatyöhön saatava resursseja

Tulevaisuuden haasteissa keskeisimpänä on onnistuminen työn kohdentamisessa. Kun Kalajoen rovastikunnan yhteisen erityisnuorisotyön strategian yksi pyrkimys on asettaa yhteneväiset linjat kaikkien seurakuntien erityisnuorisotyölle (Tilkkutäkki 2007), on tämän pyrkimyksen täyttämisen nähdäkseni äärimmäisen haasteellista johtuen alueen laajuudesta. Rovastikunnan yhteisen työntekijän työpanos on nähdäkseni yksi merkittävimpiä välineitä tämän pyrkimyksen toteutumisessa.

Kysyttäessä nuorisolakiuudistuksen vaikutuksista seurakunnan erityisnuorisotyöhön vastaukset olivat seuraavia:

”Kuulun moniammatilliseen työryhmään ja olen siinä myös puheenjohtajana. Tässä työryhmässä saa tietoa, jota tarvitsee erityisnuorisotyössä ja pysyy ajan tasalla.” (Vastaaaja 1)

"Seurakunnan työntekijä kuuluu moniammatilliseen työryhmään, jossa toteutetaan paikallistasolla viranomaisten kanssa tehtävää yhteistyötä. Etsivän nuorisotyön kanssa tehdään yhteistyötä koulupäivystyksissä." (Vastaaaja 2)

"Ei varsinaisesti toiminnassa mutta työntekijä on mukana monialaisessa viranomaisyhteistyössä, joka kokoontuu tulevana syksynä." (Vastaaaja 3)

"Mitään isoja muutoksia ei ole tehty, koska uuden nuorisolain "hengen" mukaista työtä on jo tehty. Esim. rippikoulun aikana ja sen jälkeen on pyritty huomioimaan erityisen tuen tarpeessa olevia nuoria ja heidän kohdallaan on tehty moniammatillista yhteistyötä." (Vastaaaja 4)

"X-seurakunnassa erityisnuorisotyöstä vastaava viranhaltija on aktiivisesti mukana erityisnuorisotyön mm. kehittämiseen ja toimintaan vaikuttavissa työryhmissä. Ehkäisevänpäihdetyön nuorisotyöntekijä on mukana moniammatillisessa ehkäisevänpäihdetyön työryhmässä sekä kuuluu erityisnuorisotyön johtoryhmään ja Hyte-työryhmään." (Vastaaaja 5)

"En osaa sanoa." (Vastaaaja 6 ja vastaaaja 7)

Nuorisolakiuudistuksen edellyttämän moniammatillisen yhteistyöverkoston toteutuminen ilmenee kaiken kaikkiaan viidessä (5) vastauksessa eli 71 %:ssa. Rovastikunnallisesti prosentti on 45 %. Etsivää työtä puolestaan ei maininnut yksikään vastaaja. Osittain tämä voi johtua siitä, että rovastikuntamme alueen kunnissa on määritetty myös erikseen etsivän työn tekijät. Ei ole edes välttämättä mielekästä, että etsivää työtä toteutetaan usealla eri työalalla. Resurssien

keskittäminen johonkin muuhun kuin etsivään työhön on näin ollen mielekkäämpää.

5.2 Kaarina Aution haastattelu

Kaarina Aution haastattelemisen oli tutkimukseni alusta saakka varma valinta Kalajoen rovastikunnan erityisnuorisotyön alkuvaiheiden selvittämisessä. Kaarina on tehnyt pitkän uran Kalajoen rovastikunnan erityisnuorisotyön parissa ja sen hyväksi. Hänellä on kokemusta ja tietoutta rovastikuntamme erityisnuorisotyön vaiheista useamman kymmenen vuoden ajalta, minkä vuoksi koin hänen haastattelemisensa perustelluksi. Haastatteluni toteutin 26.4.2012.

Kaarina Autio tuli Ylivieskan seurakunnan nuorisotyönohjaajaksi vuonna 1979. Hän teki työssään varhaisnuoriso- ja nuorisotyötä vuoteen 1985 saakka. Tuolloin varhaisnuorisotyö oli mainittavan laajaa toimintaa: Kaarinan alla oli yli 30 kerhoa, joissa ohjaajia oli lähemmäs 100. Erityisnuorisotyö toteutui mm. pienryhmä- ja tukihenkilötoimintana. Työmuodot olivat tuolloin nimeltään mm. Varaisät ja tukinuorten ryhmät. Kaarinan aviomies Mauno veti Isät-Pojat-toimintaa, jonka puitteissa järjestettiin isien ja poikien yhteisiä jääkiekkoretkiä. Mikäli lapsella ei ollut ottaa mukaan isää retkelle, hänelle järjestettiin varaisä. Näin taattiin se, että lapsi pääsi mukaan retkelle.

Kaarina palasi Ylivieskan seurakunnan työntekijäksi vuonna 1990-luvun alussa. Vuonna 1994 Autio alkoi pyörittää Saapasta. Kaarina ei aloittanut Saapas-paikka-toimintaa, vaan aloittamassa olivat kunnan nuorisosihteerit ja nuorisotyöntekijät n. 20-30 vuotta sitten. Tuolloin Saapas toimi juhannusoperaationa Kalajoen hiekkasärkillä ja heiman myöhemmin Nivalan Tuiskulassa sen toimiessa

aktiivisesti. Laajentuneen toiminnan myötä alettiin kouluttaa vapaaehtoisia mukaan toimintaan. Kun nuorisosihteerien virkoja alettiin lakkauttaa -90 -luvulla, Autio huomasi, ettei käytännön työtä ollut enää kukaan hoitamassa. Kunnat maksoivat Saappaan toiminnalle vain toiminta-avustusta. Kaarinan aloittaessa pyörittää toimintaa vuonna 1994 hän päätti, että seurakunnat ja työntekijät olisi saatava mukaan toimintaan.

Otettuaan ohjat Saapas-toiminnasta, Autio näki tarpeelliseksi hankkia auton käytettäväksi Saappaan tarpeisiin. Alussa, ja ensimmäisenä autona, toimintaan lainattiin autoa Nivalan urheilijoilta. Pian Autio kuitenkin päätti kehittää systeemin Saapas-autosta, mikä sai aluksi vastustusta seurakunnilta. Kaarina huomioi oletettavan auton hinnan, ja jyvitti auton hinnan seurakuntien väkimäärän mukaan. Hän kartoitti myös Mannerheimin Lastensuojeluliitolta ja Lions Clubilta saatavan avustuksen määrän. Näiden seikkojen pohjalta auton hinta jäi seurakuntaa/kuntaa kohden pieneksi, ja seurakunnat alkoivat lähteä mukaan auton maksuun. Loput auton hinnasta Autio hoiti mainoksilla: Autoon kiinnitettiin autoliikkeen mainoksia, ja hinta putosi. Autio hoiti auton huollot ja markkinoinnin sekä kaiken muun autoon liittyvän itse.

Nykyisessä Saapastoiminnassa auton merkitys on suuri. Koska Kalajoen rovastikuntaan kuuluu 11 seurakuntaa, välimatkat voivat olla pitkiä, ja autolla mahdollistetaan vapaaehtoisten liikkuminen ja toiminta yli kuntarajojen. Lisäksi auton käyttö tuo lisämahdollisuuksia itse toimintaan, kun esimerkiksi halutaan kuljettaa heikkokuntoinen nuori tarkoituksenmukaisimpaan paikkaan (Hyvén 2010). Näitä lähtökohtia silmällä pitäen Aution tekemä työ rovastikunnan oman Saapas-auton saamiseksi on ollut merkittävä.

Kaarina lähti ajamaan myös rovastikunnan 50%:sta erityisnuorisotyönohjaajan virkaa. Tämän aloitteen pohjalta Kalajoen rovastikunta osti yhden nuorisotyöntekijän virasta puolet erityisnuorisotyön käyttöön vuonna 1998. Tämä viranhaltija sijoitettiin ensin Merijärvelle. Aluksi virka oli kokeilu vuoteen 2002 saakka. Virka jäi ja se oli edelleen 50 %:nen. (Nygård 2008.) Viranhallinnan kautta myös Saapas-autovastuu siirtyi viranhaltijalle. Saapaskoulutukseen alkoi tulla kymmenittäin koulutettavia.

Ensimmäisenä projektinaan Autio alkoi kartoittaa, ketä yläasteella tulisi olla, ja ketkä todellisuudessa koulua kävivät. Kartoitettuaan sen, ketkä eivät koulua käyneet, Autio oli yhteydessä näihin oppilaisiin ja keräsi oppilaista ryhmän. Ryhmä kokoontui seurakuntakodille opiskelemaan lukiolaisten opetuksessa. Kaarina puolestaan valvoi oppilaiden kokeet, jotka hän sai koululta. Tavoitteena Autiolla oli, ettei yksikään oppilas jättäisi yläastetta käymättä. Yläasteen kanssa tehtävä yhteistyö oli siis merkittävässä roolissa. Toiminta oli ainutlaatuista ja nuorta tukevaa. Lisäksi näen, että tehty työ toimi ja kannusti nuorta suorittamaan peruskoulunsa päätökseen. Yhteistyö koulun ja Aution välillä oli onnistunutta, sillä se saavutti asetetut tavoitteet.

Lisäksi saman tavoitteen puitteissa Kaarina kokosi urallaan ns. raggari-poikien ryhmiä. Ryhmä kokoontui viikoittain ja kartutti samalla kassaa erilaisia elämyksellisiä retkiä varten. Autio näki toiminnan olevan nuoren itsetuntua vahvistavaa toimintaa. Kaarina kokosi myös yhtenä merkittävänä työnään porukan Jokilaaksojen tiimiin, jonka tarkoituksena oli ennaltaehkäisevä mielenterveystyö.

Autio kertoi aloittaneensa myös 7-leirit. Hän kiersi jokaisen 7. luokan ja huomasi tarvetta intensiivisemmälle ryhmäyttämiseksi. Hänen mielestään päivän

mittaisella toiminnalla ei saatu aikaiseksi tarvittavia tuloksia, joten hän päätti järjestää vuorokauden mittaisen ryhmäytämispäivän Ylivieskan leirikeskuksessa Törmälässä. Tämä toiminta jatkuu edelleen Ylivieskassa ja on joka syksyistä toimintaa.

Kun kukaan ei enää ollut vaarassa pudota yläasteelta, alkoi Autio kiinnittää huomiota ammattikoulusta putoaviin oppilaisiin. Tästä tuli myös yksi Aution merkittävistä töistä, jota nykyään alueellamme pyrkii pääsääntöisesti hoitamaan etsivä työ. Kaarina auttoi ammattikouluikäisiä käymään esim. työvoimatoimistossa ja ohjasi samoin tavoin kuin nykyajan etsivän työn etsivät.

Autio toi työhön mukaan myös koulupäivystykset yläasteella ja lukiossa, sekä ABI-stopin. Koulupäivystysten tarkoituksena on jalkautua toimistosta kouluun keskustelemaan nuorten kanssa ja olemaan läsnä nuorille ja tavoitettavissa. Autio kokee, että nykyään ja tulevaisuudessa tärkeää rovastikunnallisessa erityisnuorisotyössä on ammatillisissa opistoissa tehtävä yhteistyö kuraattoreiden kanssa. Huomion kiinnittäminen oppilaitostyöhön ja sen merkittävyyteen tuli esiin myös tekemäni kyselyn vastauksissa, jota käsittelin edellisessä alaluvussa. Myös rovastikunnallisen ja seurakunnallisen erityisnuorisotyön koordinoinnin hän kokee tärkeänä. Aution mukaan seurakunnan nuorisotyönohjaajan työ mahdollistaa käyttämään työpanosta siellä, missä se nähdään tarpeelliseksi. Heillä on mahdollisuus nähdä ne ongelmat, joihin tulisi puuttua, mutta tällainen työ vaatii Aution mukaan uskallusta jalkautua toimistoista nuorten pariin. Lisäksi Autio mainitsee, että kunnan etsivää nuorisotyötä tekevien tulisi työssään tehdä yhteistyötä kunnan ja seurakunnan nuorisotyöntekijöiden kanssa, jotta tarttumapinta nuorisoon olisi parempi. Tässä painottuu moniammatillisen yhteistyön merkitys (Isoherranen 2012).

5.3 Kalajoen rovastikunnan erityisnuorisotyönohjaajan Taina Koiviston haastattelu

Sanna Nygårdin tekemä kirjoitelma vuodelta 2008 tuo esiin perusteita sille, miksi Kalajoen rovastikunnassa päätettiin vakinaistaa seurakuntien yhteisen erityisnuorisotyönohjaajan virka ensin 50 %:seksi ja tästä edelleen 100 %:seksi. Kun huomattiin, että puolikkaan viran alla olevat työtehtävät ylittivät kokonaisuudessaan 50 %:sen viran työmäärän, alettiin viran kokonaistamista viedä tehokkaasti eteenpäin. Puolikkaan viran ei nähty tarjoavan puitteita monipuoliselle erityisnuorisotyön täyttämiseksi, ja vuoden 2006 lopulla tehtiin päätös viran kokonaistamisesta. (Nygård 2008.) Taina Koivisto on ensimmäinen 100 %:nen Kalajoen rovastikunnan erityisnuorisotyönohjaaja, ja virkaan hän astui huhtikuussa 2009. Haastatteluni toteutin 22.8.2012.

Erityisnuorisotyön painopisteitä Koivisto näkee ennaltaehkäisevässä ja korjaavassa työssä. Paikallistason työssä nuorten kohtaamiset kouluilla ja kaduilla ovat Koiviston merkittävässä roolissa ennaltaehkäisevän ja korjaavan työn kannalta. Rovastikunnallisesti erityisnuorisotyön kehittäminen ja eteenpäin vieminen ovat Koiviston mukaan yhteisiä tehtäviä.

Työpanoksen määräksi seurakuntaa kohden Koivisto kertoo olevan tarpeen mukainen. Seurakunnat määrittävät itse tarpeen ja halutessaan pyytävät apua. Koivisto näkee, että ainoana yhteisenä työntekijänä toimiminen tuo haasteen esimerkiksi suurten nuorisoa keräävien tapahtumien aikana, joista hän mainitsee esimerkiksi koulujen päätöspäivät keväällä. Monet seurakunnat toivovat tällaisiin tapahtumiin yhtä aikaa apua esim. Saappaan katupäivystyksen muodossa, ja

tällöin on valikoitava, missä seurakunnassa apu tavoittaa ja hyödyttää nuoria eniten. Koivisto toivoo seurakuntien nuorisotyönohjaajien huomaavan oman työpanoksensa merkittävänä erityisnuorisotyötä ajatellen, sillä perusnuorisotyöllä toteutetaan jo osittain erityisnuorisotyön perustehtävää.

Koivisto kertoo näkevänsä tällä hetkellä Saappaan avustajakoulutuksen laadukkaana Kalajoen rovastikunnan alueella: Aikanaan luotu pohja tarjoaa toimivan perustan, jossa tärkeintä ovat Saappaan toiminnan perustietojen ja periaatteiden ymmärtäminen ja omaksuminen. Tällä hetkellä rovastikuntamme alueen avustajakoulutus on neljän viikonlopun mittainen. Halusin tietää, voitaisiinko laajemmalla koulutuksella vaikuttaa hänen mielestään Saappaan kenttätöiden laadun takaamiseen ja parantamiseen. Koivisto ajattelee, että periaatteissa koulutus voisi olla laajempi, mutta koulutuksen tämänhetkinen laajuus on riittävä. Hänen mielestään käytännön työ kentällä opettaa vapaaehtoista parhaiten, eikä mikään tee kuitenkaan ketään valmiiksi Saappaan työssä. Koulutuksella ei myöskään haluta taakoittaa vapaaehtoista, ja siksi koulutuksen laajuus on tällä hetkellä riittävä.

Nuorisolain uudistus ei Koiviston mukaan näy vielä seurakuntien nuorisotyössä kovin paljoa. Kyselyn tuloksissa vastaajista viisi seitsemästä ilmoitti moniammatillisen yhteistyön toteutuvan vastaajan seurakunnan työkentällä. Koko rovastikunnan tasolla toteutumisosuus on 45 %. Koivisto näkee, että suurin osa seurakuntien nuorisotyöstä totuttelee vielä lain uudistukseen, mikä vie oman aikansa. Tällä hetkellä uudistus näkyy lähinnä viranomaistahojen välisessä avoimuudessa. Tällä hetkellä Koivisto kertoo olevansa aktiivisena jäsenenä yhteensä neljässä moniammatillisessa työryhmässä.

Kysymykseen erityisnuorisotyön tarpeesta tällä hetkellä, Koivisto sanoo erityisnuorisotyön tarpeen olevan hänen mielestään lisääntyvä. Palveluiden niukentuminen näkyy hänen mukaansa mm. perheisiin liittyvän työn lisääntymisenä. Myös tarve vanhemmuuden tukemiselle on lisääntynyt viime vuosina. Perheiden heikko taloudellinen tilanne, ja kasvatukseen liittyvät ongelmat ovat esimerkkejä perheisiin liittyvän työn syistä. Koivisto kokee myös nuorten vaativan yhä enenevässä määrin kuuntelijaa ja aikuista. Aikojen muuttuessa nuorten peruskysymykset ovat pysyneet ja pysyvät tulevaisuudessakin samoina. Tämän päivän kehityksenä Koivisto näkee, että nuorten on jollain tavalla helpompi lähestyä ja vastaanottaa aikuista auttajaa ja tukijaa. Kohtaamista on hänen mielestään helpottanut mahdollisuus ottaa yhteyttä myös esim. tekstiviestitse tai netin kautta. Tämä on mielestäni yksi osoitus siitä, että Tilkkutäkki-strategian esille tuoma nuorten kohtaaminen myös virtuaalimaailmassa on otettava todesta. Todesta tämä on otettu siinä, että Kalajoen rovastikunnassa on tarkoitus pyöräyttää käyntiin Netti-Saapas vuoden 2013 aikana.

Tulevaisuudessa Koivisto näkee kyselyn vastausten ja Kaarina Aution tavoin, että koulupuolella tehtävää erityisnuorisotyötä tulee kehittää ja korostaa. Etsivien kanssa on hänen mukaan aiheellista tehdä yhteistyötä sekä palvella kouluja koulun tarpeista käsin. Rajoituksia erityisnuorisotyölle tulevaisuudessa tuottaa Koiviston mukaan 11 seurakunnan laaja alue ja pienten seurakuntien työresurssit. Myös kysymystä siitä, miten paljon yhteinen erityisnuorisotyönohjaaja voi käyttää työpanostaan jonkun seurakunnan hyväksi, on hänen mukaansa aiheellista tarkastella. Jos rovastikunnan yhteinen työntekijä antaa työpanostaan erityisesti jonkun seurakunnan erityisnuorisotyöhön, voi se aiheuttaa muiden seurakuntien

työntekijöissä kokemuksen siitä, että yhteinen työntekijä tekee ko. seurakunnan nuorisotyönohjaajan työt. Myös ennalta ehkäisevään työhön panostaminen on Koiviston mukaan tulevaisuudessa tärkeää. Hän kokee tärkeäksi tukea ja kannustaa seurakuntien työntekijöitä, jotta he ymmärtäisivät oman työnsä olevan jo erityisnuorisotyön perustehtävän täyttämistä.

5.4 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttaa ensisijaisesti vastaajien luotettavuus; Ovatko vastaajat olleet vastatessaan ehdottoman rehellisiä seurakuntansa erityisnuorisotyöstä? Myös vastaajan henkilökohtaiset näkemykset ja asenteet erityisnuorisotyötä kohtaan voivat vaikuttaa vastauksiin, mikä on myös otettava huomioon tuloksissa ja niiden analysoinnissa.

Avoimet kysymykset tuovat myös oman haasteensa vastausten antamiseen. Se, miten vastaaja ymmärtää kysymyksen, on merkittävä seikka vastauksen antamisessa. Avointen kysymysten mahdollisia vaaroja pyrin vähentämään sillä, että kyselylomakkeeseen ilmoitin sekä omat että työelämäohjaajani yhteystiedot, mikäli vastaaja koki tarvetta tarkentaa asettamieni kysymysten tarkoitusta yms. Sähköisesti lähettämäni kyselylomake antoi mahdollisuuden myös minulle tarkentaa vastauksia tarvittaessa, mikä lisää vastausten luotettavuutta. Kaikenkaikkiaan vastaajat olivat avoimia yhteistyölle.

Kyselyn vastausmäärän (64 %) perusteella kuvausta Kalajoen rovastikunnassa toteutuvasta erityisnuorisotyöstä voidaan pitää suhteellisen luotettavana.

Luotettavuutta lisää myös se, Taina Koiviston haastattelu ja kyselyn tulokset kohtaavat hyvin pitkälle toisensa tämän hetken tilanteesta.

6 POHDINTA

Työntekijä resurssien ollessa rajoitettuja ja erityisnuorisotyön kentän laajetessa tai vähintäänkin pysyessä samana, tarvitaan Kalajoen rovastikunnan seurakunnissa jatkuvaa tarpeen ja toimintamuotojen kehittämistä. Paljon on tapahtunut viimeisten 15 vuoden sisällä; Erityisnuorisotyölle on saatu yhteinen työntekijä ja uudistuneen nuorisolain mukana tuomat haasteet on otettu jo todesta moniammatillisten työryhmien käyttöön ottona. Kalajoen rovastikunnan seurakunnissa toteutetaan yhteisen strategian (Tilkkutäkki 2007) asettamia työmuotoja, mutta samalla huoli työntekijäresursseista on todellisuutta. Tässä suhteessa määrä ei mielestäni vastaa tarpeeseen, ja kehittämistyö on jatkuvassa ja tärkeässä asemassa. Vapaaehtoisten merkitys erityisnuorisotyön kentällä kasvaa näin entisestään, ja vapaaehtoisten kouluttamisen tehostamista olisi mielestäni hyvä pohtia.

Erityisnuorisotyön tarve ei tule poistumaan koskaan, olivat toimintamuodot ja resurssit kuinka monipuolisia tahansa. Työn kohdistaminen sinne, missä tarve on kaikkein suurin, nousee mielestäni erityisen tärkeäksi elementiksi erityisesti rovastikuntamme yhden nuorisotyöntekijän seurakunnissa. Muutoksia ei voida saavuttaa hetkessä, ja esimerkiksi työmuotojen kehittäminen tai käytössä olevan yhteisen työntekijän merkitys tavoitteiden saavuttamiseen tulee näkymään pidemmällä aikavälillä. Lähtökohdat kaikelle toiminnalle ja toiminnan kehittämiselle tulee kuitenkin kartoittaa lapsista ja nuorista käsin. Työntekijälähtöisyydellä ei voida yhteisen strategian asettamia tavoitteita saavuttaa. Ainoastaan lasten ja nuorten ongelmien ja niiden syiden ymmärtäminen sekä tarpeiden selvittäminen voi poikia tuloksia.

Viime vuosina yleistyneet perhesurmat ovat järkyttäneet koko maata. Vaikka Kalajoen rovastikunnan alueella näiltä tragedioilta onkin toistaiseksi välttytty, on työntekijöiden näkökulmasta kohdennetun perhetyön määrän koettu nousseen. Ehkäisevän työn merkitys tällä saralla, sekä korjaava työ perheiden parissa, on äärimmäisen tärkeää juuri nyt, ettei viimeaikaisia surunäytelmiä jouduttaisi todistamaan myös Kalajoen rovastikunnan alueella nyt tai tulevaisuudessa. Niin valtakunnallisella kuin rovastikunnallisellakin tasolla toteutuva erityisnuorisotyö on monilta osin korostuneessa asemassa ja sen kehittämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota tulevaisuudessa.

LÄHTEET

Alstela, J. 1994. Palveluoperaatio Saapas – mitä ja miksi? Helsinki: Lasten keskus Oy.

Hyvén, A., Oksanen, J., Pesonen, M., Rissanen, A., Savolainen, H., Toikkari, S. 2001. Palveluoperaatio Saapas. Vapaaehtoiskoulutusmateriaali. Helsinki: LK-kirjat/Lasten Keskus.

Isoherranen, K. 2005. Moniammatillinen yhteistyö. 1. painos. Helsinki: WSOY/Oppimateriaalit.

Jyväskylän yliopisto 2012. Humanistinen tiedekunta. Menetelmäpolkuja humanisteille – Laadullinen tutkimus. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>. Luettu: 20.9.2012.

Kirkon tutkimuskeskus, 2004. Kirkko muutosten keskellä. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2000-2003. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus. Saatavissa: [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/4D9073DDDB9C38745C22576F20030A70E/\\$FILE/Kirkko%20muutosten%20keskell%E4.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/4D9073DDDB9C38745C22576F20030A70E/$FILE/Kirkko%20muutosten%20keskell%E4.pdf).

Kirkon tutkimuskeskus, 2008. Monikasvoinen kirkko. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2004-2007. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus. Saatavissa: [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/4D9073DDDB9C38745C22576F20030A70E/\\$FILE/Monikasvoinen%20kirkko.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/4D9073DDDB9C38745C22576F20030A70E/$FILE/Monikasvoinen%20kirkko.pdf).

Läsnäolon nuorisotyö, 2007. Läsnäolon nuorisotyö – Suomen evankelis-luterilaisen kirkon erityisnuorisotyön missio, visio ja strategia 2015. Helsinki: Kirkkohallitus/Kasvatus ja nuorisotyö.

Nuorisolaki uudistus 693/2010. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2010/20100693>. Luettu: 24.3.2012.

Nuorten Keskus, 2012. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.nuortenkeskus.fi/sitenews/view/-/nid/152/ngid/1/>. Luettu: 21.8.2012.

Nuorten terveystapatutkimus 2011. Nuorten tupakkatuotteiden ja päihteiden käyttö 1977 – 2011. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita

2011:10. Saatavissa: <http://www.stm.fi/julkaisut/nayta/-/julkaisu/1563268>. Luettu: 17.9.2012.

Nygård, S. 2008. Rovastikunnallista erityisnuorisotyötä; 50 prosentista sataseen; mitä, miten ja miksi? Pdf-tiedosto. Kirjoitelma rovastikunnallisesta erityisnuorisotyöstä.

THL 2012. Ehkäisevä päihdetyö. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.stm.fi/hyvinvointi/paihdehaitat/ehkaiseva_paihdeyto. Luettu: 21.8.2012.

Tilkkutäkki. Kalajoen rovastikunnan erityisnuorisotyön strategia 2015. 2007.

KYSELY ERITYISNUORISOTYÖSTÄ KALAJOEN ROVASTIKUNNAN SEURAKUNNILLE

Arvoisa vastaaja,

tämä kysely on tarkoitettu osaksi opinnäytetyöni tutkimusta, jonka Kalajoen rovastikunta on minulta tilannut. Tällä kyselyllä on tarkoitus kartoittaa seurakuntanne tämän hetkisen erityisnuorisotyön toteutumista ja tarvetta, sekä mahdollisia toiveita/tarpeita seurakuntanne tulevaisuuden erityisnuorisotyössä. Jotta erityisnuorisotyö toimisi Kalajoen rovastikunnan alueella mahdollisimman monipuolisesti ja työtä voitaisiin kehittää entistä tarkoituksen mukaisemmaksi, on tärkeää tehdä selvitystä rovastikunnan seurakuntien tämän hetkisestä tilanteesta. Voit nyt osaltasi olla auttamassa tässä tärkeässä tehtävässä.

Toivon Sinun vastaavan kyselyyn ja palauttavan sen minulle sähköpostilla viimeistään 30.5.2012 mennessä.

Kiitos!

Ystävällisin terveisin

Anja Siironen

yhteisöpedagogiopiskelija, Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu

puhelinnumero

sähköpostiosoite

Taina Koivisto

Kalajoen rovastikunnan erityisnuorisotyönohjaaja

puhelinnumero

sähköpostiosoite

Ohjeita kyselyyn vastaamiseen

Kysymykset ovat muodoltaan avoimia kysymyksiä, joihin voitte vastata kirjallisesti omin sanoin. Kysymyksen numero 2 alla on apu-/lisäkysymyksiä, joihin toivon Teidän kiinnittävän vastauksessanne huomiota. Mitä tarkempia vastaukset ovat, sitä laadukkaampi ja kattavampi tutkimus tulee olemaan.

Mikäli tarvitsette tarkennusta kysymyksiin tms., olkaa rohkeasti yhteydessä minuun.

Vastaamisen iloa!

1. Seurakunta:

2. Mikä on nykyinen erityisnuorisotyön tarve seurakuntanne alueella?

- Onko tarve pysynyt ennallaan/vähentynyt/lisääntynyt viimeisten viiden vuoden aikana, miten?
- Mitkä tekijät ovat vaikuttaneet mahdolliseen tarpeen ennallaan pysymiseen/väheneeseen/lisääntymiseen seurakuntanne alueella?

3. Millaisia erityisnuorisotyön muotoja seurakuntanne tarjoaa?

4. Vastaako toiminnan laatu ja määrä tarpeeseen, miten/miten ei?

5. Mikä mahdollistaa/estää toiminnan?

6. Kuinka tärkeänä koet erityisnuorisotyön toteuttamisen seurakunnassanne tulevaisuudessa?

7. Minkälaisia erityisnuorisotyön muotoja/toimintaa toivoisit seurakuntaanne tulevaisuudessa?

8. Miten uusi nuorisolaki-muutos on otettu huomioon seurakuntanne erityisnuorisotyössä?

KIITOS!